

Viviana Poclid Dehelean (Milivoievici) – POETA ARTIFEX

***Albastru-Infinit/Bleu-Infini*, ediție bilingvă, română-franceză,
Prefață la versiunea franceză de Alvaro Rocchetti, Prefață de Vasile
Man, Postfață de Florica Pățan, Paris, Franța, Editura CIRMI,
Arad, Editura Gutenberg Univers, 2017, ISBN 978-606-675-145-2**

Silvia C. NEGRU

Viviana Poclid Dehelean (Milivoievici) este o autoare care te determină să o citești și să o recitești pentru că: existența devine alta; accentul cade pe revelație; se deschide poarta esteticului necesar; cuvântul poetic se încarcă cu valori polisemantice și captivează. O flacăra subțire ne menține în magia cărților sale.

Volumul *Albastru-Infinit* determină la ieșirea din conuri de umbră, prin lumini revelatorii. De multe ori, confesiunea lămurește

sensul creativ. Ea dezvăluie stările spirituale ale creatoarei. Citesc *Albastru-Infinit* și cred că fața lumii se poate schimba, construind cu sufletul, sub dictatul rațiunii.

Numai prin schimbare, prin privirea sinelui ne putem adânci percepția asupra spiritelor luminate. Ele sunt dotate cu harul înțelegerii, cu forța de expresie artistică, cu un filtru de imagini originale. Recuzita de semne, ființată pe treceri și netreceri, aduce sentimentul esențializării. Bănuiesc la autoarea cărții conștiința artistului, de aceea îmi permit să subliniez ce afirmă Tudor Vianu: „Când orice artist va dobândi conștiința unui artist, fața lumii se va schimba.” Cu alte cuvinte, avem nevoie de „poeta artifex”.

Iubirea care sângerează într-un Albastru-Infinit este un mod de comunicare prin care autoarea vindecă și iartă. Ea strălucește prin ceea ce caută și redă în cuvinte. Vocabulele-i rare mor înlăuntrul poetei și cuceresc prin moartea lor fărâma de eternitate ascensională spre infinit. Este important la Viviana Poclid Dehelean (Milivoievici) *cum* scrie, mult mai important decât *de ce* scrie. Poeta pune în ecuație mirifică singurătatea voită care-i deschide calea și o apropie de sine: „Gândurile vremii / noastre / le-mbrățișăm / în ziua de pe urmă. / Facem cu ele / un tainic legământ / și le închidem / în seiful vieții. // Bem lacrimi de înger / din potirul destinului. // Pentru atunci când va cânta / muzica astrilor...”

Nu e scutită de problematica unor alte singurătăți. Ce poți alinia singurătății tale? Ce vezi când nu-i nimeni, decât taina? E un drum lângă semenii tăi? Te aduni lângă ei și trăiești ca și cum te-ai privi în oglindă. Numai așa poeta poate relaționa cu lumea. Adevărul ei este visul lor. Ea, Viviana Poclid Dehelean (Milivoievici), îi dă visului scânteia și flacăra subțire crește la limita zilei și a nopții. Este o liniște pentru a solidariza cu ceilalți. Poeta spune demn cât poate iubi. Cumpăna ei

este dreaptă și nu e greu de menținut pentru că: „Purtăm pe tălpi / urmele pașilor / strămoșilor. / Îvingem șoptele / care ne-alungă-n trecut / cu fiecare zi în care / ne-ndreptăm spre / casa din soare, / din străfundul ființei / urmașilor.”

Se recunoaște extazul vieții pe axul valorii, alimentate tensional prin cuvintele cheie: „albastru”, „viață”, „drum” etc.: „Cu fiecare clipă / care trece, / ne apropiem / de marele / Albastru-Infinit. // Îmbrățișăm / gândurile / și le prefacem / în dimineți / eterne / renăscute / în spirit.”

Ele pot fi simboluri cu bogate și variate semnificații. Spre exemplu, universul este întregul în armonie: „Prin crez și-avânt zburdalnic / simțim chemările / Întregului. // În adâncimea noastră / e mărturisirea / unui mister / ce, din veacuri, / ne strigă de departe. // Primim pe creștet / binecuvântarea din Cer – / paznicul suprem / al sufletelor noastre.”

Țesătura semnelor poate dezvălui vraja în care ne situăm, cu imagini care încifrează analogii incompatibile. Legăturile care pun stăpânire pe pitorescul naturii au mesaj revelator. Însemnele modernității sunt: reprezentarea umanului, rezonanța verbală și nominală. Pe lângă acestea, există o limpezime a științei și conștiinței poetice-artistice. Între eul liric și cel empiric apare o diferență ontologică, bine stabilită. Truda literară a autoarei se remarcă printr-o delimitare stăruitoare. Idealitățile dorite sunt înglobate în destin. Poemele reiau teme cunoscute: destinul, idealul, căutarea, dar ele sunt în concordanță cu viziunea poetică inedită, cu efect catharctic spre forma perfectă. Poezia poate fi firul albastru – vector care naște mirajul ființării, mai ales în formele gnostice ale creștinului: „Din lacrimi îmi fac / o scară / către Tine, Doamne! / S-ajung în brațele / îngerilor Tăi... / Să-mi dai aripi, / să pot zbura, în zori, / spre azurul nemărginit / al mângâierii Tale!”

Forma care adăpostește fondul stimulează facultățile omului, imaginația, îl conduce spre lumea în care cititorul poate naviga sensibil și fantaza. Însușirea pe care o dezvăluie e aproape divină. Modelarea sorții se face din interior, dintr-un suflet deschis și curat. Se poate echivala infinitul? Există iubire fără sfârșit? Misterul crește. Îl putem asemăna cu Geniul care gustă aici din „lumea fără de hotar”. Universul poate fi „fără margini”, dar imaginația omului îi acordă suma semnelor valorice. Posibilul metamorfozării, prin aruncarea punților luminoase asupra lucrurilor, a lumii, clădește adevărul. Ceea ce poeta a descoperit în accidentalul lumii sale sau prin arealul său creativ rămâne un exercițiu spiritual al transformării vieții din punctul zero spre infinit.

Titlurile poeziilor sunt semnificative, poartă în ele un transfer semantic, pe lângă frumusețe și libertate. Limbajul este inedit, cu subtilitate metaforică, cuvintele având sensuri conotative. Se accentuează tema creator-lume, prin reflexie filozofică și prin imaginarul poetic de excepție. Cuvântul care a trecut dincolo de realitate, revine la reciproca reflectare a spiritului și îndrumă spre cunoaștere, printr-o cârmuire conștientă, cu bogată Lumină.